

HOE DE ITALIANEN HUNNE GROOTE MANNEN VEREEREN.

In het *Museo di Fisica e di Storia Naturale* te Florence ziet men een gedenkteeken, eenig in zijn soort.

Het bestaat uit eene vestibule, die toegang geeft tot eene kleinere rechthoekige ruimte, met eene halfcirkelvormige tribune, waarop het standbeeld van GALILEI, door professor COSTOLI, is geplaatst. De wanden dezer ruimte zijn geheel bekleed met wit marmer en voortreffelijk uitgevoerde fresco's. Er zijn er drie. Zij vertoonen elk een merkwaardig voorval uit het leven van GALILEI. In de eerste schilderij ziet men hem, terwijl hij de slingerende beweging der lamp in de hoofdkerk van Pisa gadeslaat; in het tweede biedt hij zijn verrekijker aan den Venetiaanschen senaat aan, en in de derde is hij voorgesteld als een oud man, in zijne woning te Arcetri, terwijl hij het wiskundige bewijs der wetten van den val der lichamen aan zijne leerlingen TORRICELLI en VIVIANI dicteert. Het standbeeld staat in een nis, op welker boog de sterrekundige ontdekkingen van GALILEI, — volgens de Italianen: de melkweg, de nevelvlek van Orion, de schijngestalten van Venus, de bergen der maan, de satellieten van Jupiter, de zonnevlekken en de ring van Saturnus, — op een blauwen grond zijn afgebeeld. Op de marmeren pilaren, die den boog dragen, zijn in basrelief de volgens zijne landslieden door hem uitgevonden werktuigen voorgesteld, namelijk de slinger, de hydrostatische balans, de thermometer, de proportie-passer, het magneetanker, de verrekijker en het mikroskoop. Onder de fresco's en rondom het standbeeld zijn kleinere nissen, waarin eenige van GALILEI's instrumenten bewaard worden: zijn verrekijker, een door hem zelven vervaardigd objectief, een proportie-passer, en een magneet met anker. Rondom het standbeeld zijn de borstbeelden van eenige zijner meest beroemde volgers geplaatst: TORRICELLI, VIVIANI, CASTELLI en CAVALIERI.

Voorts bevinden zich aldaar nog zes kasten, waarin oude toestellen, voornamelijk afkomstig van de *Academia del Cimento* bewaard worden, als verschillende soorten van thermometers, hygrometers, de werktuigen waarmede de proeven gedaan werden om de niet-zamendrukbaarheid van het water aan te toonen, het groote brandglas waarmede AVERARI en TARGIONI hunne proeven deden over de brandbaarheid van den diamant, en een aantal andere oude astronomische en geodetische instrumenten. De onderscheidene ontdekkingen en uitvindingen der Academie zijn in bas-relief op de wit marmeren pilaren voorgesteld.

Ook de muren der vestibule zijn van fresco's voorzien. Daar ziet men LEONARDO DA VINCI in de tegenwoordigheid van LUDOVICO SPORZA, hertog van Milaan, aan wien hij eenige zijner uitvindingen vertoont. Daartegenover verklaart VOLTA aan eenige leden van het fransche Instituut, waaronder de eerste cónsul, NAPOLEON, en LAGRANGE, de door hem uitgevonden kolom. Marmeren medaillons met de beelden van LEO BAPTISTA ALBERTI en BAPTISTA DELLA PORTA zijn mede daar geplaatst. Eindelijk vertoont een prachtig fresco van BERZAOLI GALILEI terwijl deze te Pisa eene les geeft over den val der lichamen. GALILEI in zijn professorale toga staat naast het lange hellende vlak en toont de uitkomst der proef aan zijn collega MAZZONI. Op den voorgrond ziet men een professor in een monnikskleed, geknield naast het hellend vlak en den tijd der nederdaling tellende aan de slagen van zijn pols. Jonge studenten verdringen zich om GALILEI, ten einde hem, zoo mogelijk, bij zijne proeven te helpen, terwijl in een anderen hoek der schilderij eenige Aristotelische professoren met minachting op die proeven neerzien en te vergeefs in de geschriften van den peripatetischen wijsgeer naar eene verklaring daarvan zoeken. Op den achtergrond vertoont zich de hoofdkerk en de hellende toren.

Dit edele gedenkteeken is geheel het werk van Toskaners 'en heeft omstreeks een half millioen guldens gekost.

Dat zij die het aan de nagedachtenis vooral van hunnen grooten landgenoot GALILEI hebben gewijd, aan dezen eenige ontdekkingen en uitvindingen hebben toegekend, waarop eene onpartijdige geschiedenis hem het recht moet ontzeggen, willen wij hun niet ten kwade duiden. De thermometer, de verrekijker en het mikroskoop zijn Nederlandsche uitvindingen ¹, en de ring van Saturnus is door een Nederlander ont-

¹ Zie *Album*, jaargang 1859 bladz. 323 en 355.

dekt ¹. Maar waar is hier te lande het gedenkteeken dat den nakomeling verkondigt welk aandeel de Nederlanders aan den vooruitgang der wetenschap hebben gehad?

HG.